

GORIŠKI SLOVENEK

Naročnine:

Italijanska kraljevina:	
Celo leto	Lir 10.—
Pol leta	„ 5.—
Tri mesece	„ 2.50
En mesec	„ 1.—

Oglasi:

Oglasi na tretji strani	Lir 1.— za vrsto
Oglasi na četrti strani	„ 0.75 za vrsto
Mali oglasi	„ 0.05 za besedo
Znižane cene za letne naročnike.	
Posamezna št. 10 cent.	

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo in Upravništvo: Via Carducci št. 10, II. nad.

Človeške zmote.

Te dni čitamo po vseh listih, s kakim naravnost blaznim veseljem so sprejeli Francozi vest, da je Nemčija pripravljena brezpogojno podpisati versajski mir.

»Dopolнено je« lahko rečejo Nemci pri izpraznitvi zadnje grenke kupe, s kojim je plačana grozovita kazen za mir, ki so ga vsilili Nemci Francozom leta 1871 v Versaillesu. Istotam je bila namreč podpisana leta 1871 mirovna pogodba med Nemci in Francozi.

Danes je zgodovinska listina takorekoč vže podpisana. Francozi, Angleži in Amerikanci ne stojè Nemcem več nasproti kot sovražniki, marveč kot prijatelji.

Cemenceau-ju se vlivajo danes solze veselja čez stara lica, Pariz je v zastavah, topovi grmè in zvonovi pojò pesem zmage človeka — nad človekom.

Francozi so dobili zadoščenje. Nemci so upogneni. Njih država je podobna danes pogoreli hiši, od koje ni ostalo drugega, kakor štirje goli zidovi.

Velikanska ceremonija je končana. Nemci so dobili odpustek svojih grehov, obljubili so poboljšanje in mir je zemlji zagotovljen, ako ostanejo stari sistemi.

Toda baš tu notri najdeš težke človeške zmote, v koje se zapletajo tudi visokostoječi državniki.

Ko so se otvorile sovražnosti leta 1914 je imel besedo »imperijalizem narodov«. Vsem je stala takrat pred očmi Velika Rusija, Velika Srbija, Velika Nemčija. V velikosti teh držav je videl vsak sebe tudi velikega. Narodni šovinizem je učinkoval kakor poveljevalno zrcalo in zato so tudi spočetka vrveli boji, ki postanejo epična snov poznejših pesnikov.

O zmotah takratnega človeškega mišljenja nam je dovolj dokaza v tem, da si je upala Avstrija napovedati smrt narodu, ki se ni mogel upogniti avstrijskemu imperijalizmu, ker so ga tiščali za vrat še večji imperijalisti. Tako je postal takrat osem milijonski srbski narod predmet, na kojem so se poskusili meriti veliki narodi.

Toda nobeden general ni mogel izzvati odločitve v taki dobi, da bi še mogel rešiti stare sisteme in izkoristiti zmage. Predolgo je trajala borenje na življene in smrt na ozki črti, koje ni zlomila moč topov, marveč le človeški

duh, ki je pričel umevati, da v ubijanju ni več rešitve in torej tudi ne zmage. S tem prepričanjem prehaja človek v novo zgodovinsko dobo.

Takrat, ko je sedel človek mesece in mesece v okopih, daleko od svojih dragih in izpostavljen večni nevarnosti na življenje in smrt, takrat je pričel umevati pomen in vrednost človeškega življenja.

Ako mislijo danes francoski imperijalisti, da so prišli do »revanche«, jim povemo mi, da se globoko motijo. Današnja njih zmaga niso oni sijajni vojaški uspehi, ki so jih doživeli Nemci leta 1870/71, današnje zmagoslavje nimajo Francozi pripisovati edino le sebi, ampak še dvema ali celo štirimi drugimi zavezniki in konečno je ta zmaga posledica upora nemškega naroda proti trinožtvu svojih poveljnikov in vodij. V vojni je postal militarizem neznosen lastnim narodom in zategadelj ne znači nemški upor popoln poraz Nemcev, marveč napoveduje novo dobo družabnega življenja, v koji bode Francozom pač težko izkoristiti svoje laborike, kajti »zmaga« je prišla prepozno in »ceremonijam« mi ne verujemo.

Ceremonija mirovnega podpisa je po našem mnenju srednjeveški ostanek. Taki čini so bili pomembni v časih, ko so mogli posamezniki, knezi in kralji, jamčiti za dogovore s svojim podpisom. Ali more danes jamčiti kaka vlada za čustvovanje svojih državljanov? Ali nam ni baš ta vojna doprinesla dokaz, da ne more nobena vlada preko volje svojih državljanov? Torej, računajmo na ta dejstva in prišli bomo kmalu do zaključka, da leži pravi mir v celi masi, ki se nazivlja država in ne v politični stranki, ki je prišla slučajno danes na poveršje.

Ker ni predvidevati, da bode ostal nemški narod v sedanjih razvalinah, marveč da se dvigne prej nego se misli in ker dalje tudi ni daleko misliti na to, da bi v Franciji gospodovale bančne klike, ki imajo manj igrati šah po evropskem zemljevidu, se ne moremo pridružiti veselju francoskega naroda, ker se nam zdi, da je vse skupaj nekaj negotovega in neresničnega in to posebno z ozirom na žalost in obup, ki vlada še v Evropi.

Tudi je še lepo število držav, ki čaka na ureditev svojih mej. Nervoznost je v teh državah vskipela do verhunca in pogostoma se pojavljajo vesti, da se sklepov mirovne konference ne

bode priznalo. Pri vsem tem praznujejo Francozi zmagoslavje. Nehotè se nam vsiljuje primera petelina, ki meži, kedar poje slavo nad premaganim tekmečem.

Dva sistema.

Ako opazujemo dandanes razvoj političnega življenja vidimo v obče le dve veliki struji, ki se nahajati še v velikem boju. Mi smo jih svojedobno imenovati staro in novo šolo.

Staro naziranje se drži krčevito svojega gospodstva. V obče želi ta struja ohraniti stare navade in ustanove. V svojem mišljenju je ista, kakor je bila neposredno pred izbruhom vojne.

Le-sem spada v prvi vrsti naša častita duhovščina, ki drži nekoliko preveč pasivno zadržanje. Zdi se, da v teh krogih ni še prodrlo prepričanje, da se patrijarhalični časi nikoli več ne povrnejo. Čas bi bil, da bi odložili značaj kaste in sodelovali vsaj pri pobijanju raščajoče demoralizacije na deželi. Poprej zaščitniki našega ljudstva bodo v bodoče zaščiteni od naroda samega, ako bodo pristopili k delovanju v prid našega ljudstva. Nima mo nikakega povoda jim biti sovražni in zategadelj jih opominjamo na časovni razvoj, ki zahteva združitev vseh slovenskih moči na Goriškem.

Drugi ekstremisti so pa ona vrsta nezavednih bolševikov, ki sanjarijo o nasilnostih. Mi vsi, ki zasledujemo s pazljivostjo razvoj današnjih dogodkov, vemo, da stremè vse socijasistične struje za tem, da pride do resnične enakopravnosti na svetu, do ocene onega, ki dela, do tega, da se odpravi vsak protekcijonizem, da se zjednači duševni in ročni delavec, ali da se odpravijo vse razlike med stanovi, da se pobratijo vsi narodi v skupnem stremljenju po napredku, da se vniči za vekomaj vsaka sled imperijalizma. Zavedamo se dobro, da se razvija v tem znamenju vse današnje družabno življenje in da se to pot bližamo zaželjenim ciljem. Ta razvoj je pospešila svetovna vojna. Ne umejemo pa tega, da roji nekaterim vedno po glavi dan maščevanja, klanja, ropanja in požiganja.

Kakor smo po jedni strani navdušeni za oni napredek, ki ga vidimo v programu nove šole, ki je danes na socijalistični strani, tako moramo obsojati zlorabo teh načel potom perverzega boljševizma, ki se razširja

med nevednimi sloji, ki so skoraj podivjali v mukah te vojne.

Prosvete je treba! Zabraniti je treba izkoriščanje programov v perverzne namene in razkrinkati je one elemente, ki razširjajo pod odejo novih idej svoje osebne nakane. Zato je nujna potreba,

da se obnovè po deželi ona društva, ki so v skladju z idejami novega časa in po drugi plati ustanove nova društva za razširjenje prosvete v mestih in na deželi.

Vsi goriški Slovenci na krov k skupnemu delovanju!

Razgled po svetu

Tittonijev govor.

V sredo se je predstavilo italijanski zbornici novo ministerstvo. Izmed govorov, ki so se pri tej priliki držali, zasluži pozornost govor ministra zunanjih zadev Tittonija, ki pojde zastopati v Pariz Orlanda in Sonnina.

Govor razkazuje dokaj natančnosti, ker vsebuje odkrito željo, da se bi napravil še jeden poskus pri mirovni konferenci, da se reši jugoslovansko-italijansko vprašanje. Tittoni zaterjuje, da hoče po možnosti uveljaviti italijanske aspiracije, dasi si ne prikriva resnih težkoč, ki čakajo novo italijansko delegacijo v Parizu.

Življenje sedanjega ministerstva je odvisno od uspehov, ki jih doseže v Parizu.

Tittoni trdi, da računa na opravičenost italijanskih zahtev, koje hoče zastopati z energijo in vstrajnostjo in naslanjati jih na skupne interese, ki jih imajo zavezniški, radi česar upa, da bodo zavezniški vpoštevali potrebo prijateljskih razmer s svojo zavezniško Italijo.

Vsekakor pa želi rešiti svojo nalogo hitro, kajti vsako zavlačevanje bi škodovalo ugledu istega ministerstva. Londonski dogovor — pravi — ni bil dosedaj še v celoti objavljen, a ker noče hoditi sedanje ministerstvo po nikakih skrivnih poteh, ga hoče objaviti v izvornem besedilu, koje ni bilo dosedaj še objavljeno.

Dalje se naslanja Tittoni na svoj govor, ki ga je držal leta 1916 v Nizzi in koji mu bo de podlaga za njegovo politiko. Glede Reke zavzema stališče, da se mora spoštovati samoodločbo tega mesta.

Konečno izraža upanje, da najde pri svojih starih angleških in francoskih prijateljih še vedno toliko zaslombe, da ne bo de treba Italiji delati velikih popustov na njenem narodnem programu.

Vsekakor pa, če se mu misija takoj ne posreči, povè zbornici jasno, kako stojè stvari in odstopi.

*

Tržaška „Era nuova“ ima vest iz Rima, glasom koje se otvori zbornica. zopet vže dne 8. ali 9. julija.

Ministerstvo — kojega drže vsi za prehodno, — upa v kak dogodek, posebno v povoljno rešitev italijanskih problemov v Parizu, ki bode mogel ojačiti njegov nestalni položaj.

Zdi se, da omeji ministerstvo svoj program na sestavo načrta glede volilne reforme, ki se ima uveljaviti, na splošno demobilizacijo, na odpravo cenzure in zopetno vspostavitve normalne zakonodaje.

Volilna pravica za ženske.

Iz Rima poročajo, da predloži posl. Martini zbornici zakonski načrt za raztegnitev politične in upravne volilne pravice na državljane obeh spolov.

Čudna Wilsonova zahteva.

Iz Pariza se poroča, da je izrazil Wilson željo, na kojoj je pristal Clemenceau, da bi namreč prisostvovala podpisu mirovnih pogojev gospa Wilson kot tajnica in gospodična Wilson v isti časti za Francoze. Razun maršala Foch-a, ki bode sedel pri mizi pooblaščenec, so vabljeni k temu dogodku le člani vlade.

Pooblaščenec, predsedništva senata, zbornice, maršal Pitain in poveljniki posameznih armadnih skupin.

Ogerska vlada sprejema pogoje generalisima Foch-a.

„Era Nuova“ z dne 26. junija je dobila z Dunaju poročilo, da je odgovoril poveljnik rudeče armade Böhm na poziv čehoslovaškega armadnega poveljnika generala Pellè, naj se ustavijo sovražnosti, na sledeči način:

„Po navodilih, ki sem jih dobil od svoje vlade, se izražam pripravljenega izpolniti pogoje, ki mi jih je priobčil general Foch. Da dokažem svojo dobro voljo, ustavim sovražnosti do določenega roka in prosim, da ukrene isto tudi poveljnik čehoslovaške armade.

Sklicevaje se na dopis, ki ga je poslal gosp. Clemenceau na ogersko vlado dne 15. t. m. prosim, da odpošljete vaše zastopnike v svrhu, da se izvršijo one premembe in poprave mej, kj se bi bile morale storiti v smislu ententine volje.

Konečno Vas vljudno naprošam, da mi sporočite kaka jamstva nam nudite glede evakuacije rumunskih čet v ozemljih, ki so navedena v Clemenceau-jevi noti in glede povračila škode, ki je bila povzročena v teh krajih. Razjasnitev te okoliščine je toliko bolj potrebna, v kolikor so v noči na 21. t. m. rumunske čete razstrelile most, ki vodi čez Tiso, na tak način, da so povzročile velikansko materijelno škodo.“

Böhm. Vrhovni poveljnik.

Angleški skepticizem.

Iz Londona se poroča, da pozivljajo vsi časniki ljudstvo, naj se ne udà prevelikemu veselju, ker so se izjavili Nemci, da podpišejo mirovno pogodbo. Značilno je, da izražajo člani vsake stranke težke pomisleke glede bodočnosti. Sicer pa opominjajo konservativni časopisi, da je kriva pomanjkljivost mirovne pogodbe, ako bode treba stati vedno na straži, dočim obžaluje liberalno časopisje, da se je moralo naložiti Nemcem tako trde pogoje, da je le težko zaupati nemškemu spreobnjenju.

Konservativno stališče pojasnuje razločno „Times“, ki povdarja, da izjavljajo Nemci v skrajnih pridržkih Bauerja trden namen, da prekršijo pri prvi priložnosti mirovno pogodbo.

„V takih okoliščinah“ tako piše „Times“ dobesedno, „ne zadostuje podpis za trajno jamstvo miru. V svrhu, da se mir ohrani, je treba prisrčnega in sporazumnega delovanja med zavezniški skozi dolgo dobo let, tekom kojih bodo poskusila nova Nemčija vsa sredstva stare Nemčije, da zaseje spor med zavezniški. Nemčija je odločena postopati hinavski. To leži v njeni naravi in mora se priznati, da je nova nemška vlada toli poštena, da nas obvešča že naprej o svojih nakanah.“

Tudi „Morning Post“ omenja, da so pisane pogodbe male vrednosti pri narodih kakor so Nemci, ako se nima moči, da jih primora k izpolnitvi; opaža, da Anglija ni storila dosedaj vse, kar treba, da se ohrani prijateljstvo med zavezniški.

„V svrhu, da ostane mir trajen“, tako piše omenjeni časopis, „je treba edinstvi in sodelovanja med zavezniški, kakor je bilo tekom vojne. Mir, ki so ga Nemci sprejeli, je mir sovražstva in bode zahteval od naše strani trajne budnosti.“

Tudi ministerski „Daily Chronicle“ povdarja, da ni z ničemer dokazano odkrito srčno spreobnjenje Nemcev in vabi ljudstvo, da naj odloži slavja do trenutka, ko bode vladala smatrala, da so ta praznovanja

na mestu. Na Angleškem je namreč navada, da otvori vlada po mirovni sklepih svečane veselice, ki so uradnega značaja.

Liberalno časopisje je mnenja, da se zjasni pri povratku normalnih razmer mednarodna atmosfera in da se prične po celem svetu agitacija za zvezo narodov in ugledi tako pot uresničenju obljub, ki so jih storili zavezniški Nemcem in na koje je namignil novi nemški ministerski predsednik. „Zmagoslavje francoske diplomacije“, piše „Daily News“, je zapustilo v Nemčiji čut mržnje in politika zavezniških napram Rusiji je ustvarila nevarno prijateljsko vez med Nemčijo in Rusijo. Da ostane mir trajen, je treba, da prideta ta dva naroda čim preje v zvezo narodov.

Tudi „Manchester guardian“ meni, da niso pogoji, koje je sprejela Nemčija, ne večni ne nespremenljivi in smatra celo, da je blizu dan, ko se jih bode moralo pravilno spremeniti, kajti „dokler ostane Nemčija izven Zveze narodov, ostane in postane tudi vedno večja nevarnost, da izzove dedščina sovražstva in mržnje nove spore in vojne.“

Potop nemškega brodovja.

Iz Londona poročajo, da je pomorski minister odklonil vsako odgovornost angleškega admiralata pri potopu nemškega brodovja v Scapaflow-u, kajti ladije so bile le internirane na ukaz vladnih načelnikov zavezniških držav in to proti nasvetu pomorskih izvedencev, ki so zahtevali razoroženje. Admiralat ni imel vsled tega pravice nastaviti oboroženo moštvo na krov ladij, vsled česar je bilo nemožno zabraniti potop.

Poročilo angleškega admiraljata.

Poročilo angleškega admiraljata z dne 25. t. m. se glasi: „V nedeljo popoldne se je izdalo povelje, da se morajo nemški častniki in pred njimi admiral von Reuter razvrstiti na mostišču križarke „Rovengie“. Oboroženi stražni oddelek je obkolil skupino. Admiral Froomantle se je obrnil do nemškega admirala in mu pripomnil, da se mora smatrati vojnim vjetnikom vsled kršenja premirne pogodbe. To kršenje tvori čin veleizdaje, kar pa ni sicer prvokrat, da kršijo Nemci na odprtem morju vse zakone civiliziranih držav. Angleži so bili dosti in dostikrat priča sličnih činov. Potem ko je neki angleški častnik prevedel ta nagovor v nemščino, je odgovoril admiral v. Reuter v navzočnosti svojega štaba in drugih častnikov, da je on odgovoren za storjeni čin in da meni, da bi v sličnih okoliščinah vsak angleški mornar postopal na enaki način in da bi tudi on zopet ponovil svoj čin, ako se bi mu ponudila nova taka priložnost. Nato je stražni oddelek odvedel vojne vjetnike.“

Francija zahteva odškodnino.

Iz Pariza poročajo, da so sklenili ministri, da bodo zahtevali strogo povračilo vse škode, ki je bila povzročena Francozom s tem, da so bile potopljene nemške ladije.

Zadnje odredbe za ceremonijo podpisa

PARIZ, 24. Clemenceau odide danes v Versailles, da izda zadnje odredbe za ceremonijo podpisa mirovne pogodbe.

Četvorica v Parizu o potopitvi.

PARIZ, 24. Glede potopitve nemškega brodovja je sklenila četvorica, da se ne bo zahtevala od Nemčije nobena posebna odškodnina. Pač pa utegne priti v poštev okupacija Kielskega prekopa.

Preiskava radi napada na nemško delegacijo v Versaillesu.

PARIZ, 24. Radi dogodkov, ki so se odigrali povodom odhoda nemških delegatov iz Versaillesa, je uvedel vojaški guverner sodno preiskavo proti nepoznanim krivcem. Kakor kažejo prvi uspehi preiskave, bi se zdelo, da je neki član nemške delegacije kazal občinstvu pest in da se je vsled tega metalo kamenje.

Clemenceau odstopi po podpisu mirovne pogodbe.

PARIZ, 24. Hutin piše v „Eco de Paris“, da bodo zbornice brzkone ratificirale mirovno pogodbo še pred koncem julija. Clemenceau smatra, da je izvršil svojo nalogo, pa je izjavil, da odstopi, čim bo mirovna pogodba ratificirana.

Ko je Clemenceau doznal ob 17, da je Nemčija sprejela mirovne pogoje, je stisnil vsem ministrom in svojim sotrudnikom, ki so se tedaj nahajali v njegovem kabinetu v vojnem ministrstvu, ter z ginjenim glasom rekel: „Gospoda, štirideset let sem čakal tega trenutka“. Nato je šel, da prisostvuje prvi topovski salvi, ki je oznanila mir.

Nemška nota o odgovornosti za vojno.

PARIZ, 25. Nova nemška vlada je dala izročiti tajništvu konference dolgo noto, v kateri se izjavlja pripravljena za podpis pogodbe, zatevajoč pa neke koncesije glede odgovornosti in kazenske določbe, pod naslednjimi pogoji: Nemčija naj se ne proglašča edina odgovorna za vojno in da se nemški odgovorniki in generali ne stavijo pred sodišče. Svet četvorice glavarjev vlad, ki mu je bil izročena ta listina včeraj popolne, se je sešel zvečer, da se dogovori za dogovor, ki ga bo dati. (Odgovor je bil negativen. Op. Ur.)

Nemška delegacija osupla radi izročitve bivšega cesarja.

PARIZ, 24. Nemška delegacija v Versaillesu se kaže osupla radi sklepa Bauerjevega kabineta, da se izroče sodišču bivši cesar in generali. Von Haniel je baje Bauerja radi tega srdito napadal. Odgovor je prišel iz Weimarja ob 16.15 in malo pred 17 je polkovnik Henry prejel od von Haniela, v kateri je znamenit silni protest, ki spremlja končno kapitulacijo Nemčije. Konferenčni tajnik Dutasta, je noto takoj sporočil četvorici.

Protirevolucija v Budimpešti.

Iz Budimpešta brzobjavljajo dne 26. t. m.: Mesto je bilo prošli torek pozorišče protirevolucionarnega poskusa. Reakcionarni častniki so se polastili podonavskega monitorja in drugi so zasedli topniško vojašnico sproživši par topnih strelav v znamenje vstaje proti sovjetski vladi. Protirevolucionarno središče je bil monitor, ki je izstrelil tri granate proti sovjetski hiši, ki stoji ob bregu. Množica meščanskega sloja, ki je prihitela k reki je razvila belo zastavo in zaorila klice na kralja in belo gardo. Takoj se je otvorilo več okenj meščanskih hiš, iz kojih so pričeli padati strelji. Bilo je dosti žrtev med mimoidočimi, posebno med ženskami in otroci. Delavsko prebivalstvo budimpeštensko se je dvignilo kakor en moč, se je združilo okoli vlade in je naglo vdušilo to proti revolucionarno gibanje. Poglavari tega gibanja so bili aretirani in bodo sojeni pred vojnim sodiščem. Mesto je mirno, oboroženi delavci vrše stražno službo po mestu.

Iz Dunaja se poroča nadalje, da je ogerska revolucionarna vlada imenovala sodruga Josipa Hambricha vojaškim poveljnikom budimpeštanskim z naročilom, da uduši vsako protirevolucionarno gibanje in mu poverila v ta namen vse vojaške moči. Ta ukrep se je izkazal potreben, ker baje katoliška duhovščina in židovski bankirji intrigirajo proti sovjetskimi ustanovam. Odselej bodo dovoljeni le sindikalistični delavski shodi in verski sestanki v cerkvah.

Med Čehoslovaki in Ogri je sklenjeno premirje.

„Era nuova“ ima vest iz Prage, glasom koje je prišlo po izmenjavi brzobjavov med generalom Pellè in Böhm do prenehanja sovražnosti na čeho-slovaški-ogerski fronti. Premirje je pričelo dne 24. t. m. ob 5. uri zjutraj.

Trdi se, da so bile ustavljene le sovražnosti, dočim se Madžari nočejo umakniti iz zasedenega ozemlja.

Nemški mir bo podpisan v soboto.

Nemška komisija, ki jej je poverjen podpis mirovnih pogojev na mirovni konferenci, bode sestavljena iz ministra zunanjih zadev Müllerja, ministra pošte Giesbert-a in Leisnerja.

Nemška delegacija dode pravočasno, da se bode mogla udeležiti sobotne ceremonije. Verifikacija pooblastila se izvrši v soboto zjutraj.

Italijanska delegacija odpotuje v soboto

Iz Rima se poroča, da odide Tittoni z ostalimi člani mirovne konference v Pariz v soboto dne 28. t. m.

Kaj se dogaja v Nemčiji.

Po poročilih, ki dohajajo iz Nemčije, vlada tam velika pobitost. Ljudstvo se zaveda globokega propada in daje odduška svojem obupu v trajnih nemirih in vstajah. Meščanska vojna tli še vedno.

Tako poročajo, da so izbruhnili nemiri v Mannheimu, ki so zahtevali človeške žrtve. Bilo je 11 mrtvih in 40 ranjenih.

V Berlinu je udrlo ljudstvo v prodajalne in jih plenilo, dokler ni došlo vojaštvo. V spopadu je obležalo 5 mrtvih in več ranjenec. O težkih izgredih se poroča tudi iz Düsseldorfa. Oblasti so ustavile vsak promet z vlaki. V Monakovem so obsodili nekoga Nikischa, ki svojedobno kot predsednik sovjetske republike proglasil Bavarsko kot neodvisno državo, na dve leti zapora v trdnjavi.

„Europa Press“, naznanja, da je bil neki atentat na Erzbergerja preprečen zadnji trenotek.

Nadaljna poročila se glase, da naraščajo nemiri v Mannheimu. Govori se o nadaljnjih spopadih in o velikem številu mrtvih in ranjenih.

Enaki izgredi so se tudi pojavili v Gothi, Eisenachu in Hamburgu, kjer je bilo proglašeno obsedno stanje.

V Kaselnu so vodili izgrede mornarji. Oplenili so vse jedilne prodajalne. Vojaški poveljnik je proglasil obsedno stanje v Kaselnu in okolici.

Po najnovejših poročilih je došla predsedniku nemške delegacije v Versailles-u sledeča nota: „Gospod predsednik! Zavezniške in pridružene vlasti smatrajo potrebnim opozoriti nemško vlado na dejstvo, da je prišla poljskim oblastim v roke priložena okrožnica, iz koje izhaja, da navzlic zagotovilu nemške vlade, da hoče podpisati mir, odobruje ista uradno z vsemi sredstvi, ki so jej na razpolago, krajevna gibanja proti nameščenju poljskih oblasti v poznanskih in pruskih ozemljih, ki so bila prisojena Poljski kakor tudi proti zasedbi Gorenje Šlezke od strani zavezniških in pridruženih vlasti. Vsled takih informacij smatrajo zavezniške in pridružene vlasti potrebno opozoriti nemško vlado, da jo storijo odgovorno za to, da bodo tekem dobe, ki je določena v mirovni pogodbi, odpoklicani vsi uradniki in vse vojaštvo, ki je določi komisija, in da se v slučaju krajevnih agitacij proti izvršitvi mirovnih pogojev zabrani vsako oporo ali pomoč vstašem onstran nove poljske meje. Clemenceau.“ Tej noti je bila priložena sledeča listina:

„Poznanjsko, dne 21. junija 1919. Vlada podpiše, a navzlic temu proglasi Horsing za Šlezko in Wig za vzhodno in zahodno Prusijo vojno proti vzhodu (t. j. proti Poljski.) Vlada bo uradno zavzela nasprotno stališče, dejanski pa bode podpirala to akcijo z vsemi sredstvi. Horsing je danes brzobjavil: „Pošljite moj velik zabor v Breslavijo.“

RAZGLAS

KR. ARMADA ITALIJANSKA.
NAJVIŠJE POVELJSTVO.

Št. 203/199.

Mi Generalni poročnik, vitez velikega križa, Peter Badoglio, podnačelnik generalnega štaba kraljeve armade

v smislu člena 251 kazenskega zakonika za armado, z ozirom na številko 59 (5 odstavek) in 41. „Vojne službe“ del la,

Odrejamo:

Člen 1. Na prošnjo županstva se sme dovoliti razveljavljenje pogodb, sklenjenih pred 31. decembrom 1916 med občinami, ki se nahajajo v ozemlju zasedenem po kr. armadi, in med zasebniki glede prodaje lesa iz občinskih gozdov pod pogojem, da se pogodbe niso že v celoti izvršile, v tem slučaju se mora omejiti razveljavljenje le na še neizvršeni del pogodbe.

Razveljavljenje sme nastopiti v slučaju, da povzroča izvršitev pogodbe težko finančno škodo občini in pod pogojem da se pogodba opira na cene, ki so vsaj za polovico nižje od sedaj običajnih.

Člen 2. Utemeljene prošnje, opremljene z izjavo deželnega gozdnega nadzorstva, naj se predlagajo uradnim potom gubernatoratu (urad za civilne zadeve), ki odloči o njih po zaslišanju deželnega odbora, ali kjer ta se posluje, komisarija, ki mu je poverjena uprava dežele.

Proti odločbam gubernatorata je dovoljen priziv na glavno tajništvo za civilne zadeve; priziv se mora vložiti tekom štirih tednov, ki začnejo z dnem, ki sledi vročitvi odločbe.

V slučaju, da se drugi pogodbenik nahaja v pokrajinah na oni strani premirne črte, se sme vročiti obvestitev posebnemu oskrbniku, ki ga imenuje okrajno sodišče, pod katero spada pogodbeni občina.

Proti odločbam glavnega tajništva za civilne zadeve ni dopuščen priziv ne upravnim in ne sodnim potom.

Člen 3. V slučaju razveljavljenja v smislu 1. člena, ne pritiče drugemu pogodbeniku nikaka odškodnina razen povrnitve, od strani občine, resničnih stroškov za sklenitev pogodbe ter onih, ki so nastale naravnost in neposredno med izvrševanjem pogodbe, toda pod pogojem, da jih je isti pogodbenik napravil predno je stopila v veljavo pričujoča naredba.

Dne 17. maja 1919.

PODNAČELNIK GENERALNEGA ŠTABA
ARMADÉ:
Podpisal. **Dadoglio.**

TEDENSKI KOLEDAR

- 28. Junija Sobota, † Leon II., Irenij.
- 29. „ Nedelja, 3 pobink. Peter in Pavel.
- 30. „ Ponedeljek, Spomin sv. Prvla, Oton.
- 1. julija Torek, Teobald, Julij.
- 2. „ Sreda, Obisk. Mar. Dev. Oton.
- 3. „ Četrtek, Stelijodor, Bertram.
- 4. „ Petek, Urh, Berta.

Upravitelj in urednik: KAROL JUŠIČ.
Tiskarna G. Juch v Gorici.

Tvrdba išče krojače. Plača se dobro. Več povse obrniti za nadaljna pojasnila.

Pevovodja išče službe. Ponudbe da uredništvo „Goriškega Slovenca“.

Išče se še nekoliko dobro ohranjen Harmonium. Ponudbe na uredništvo „Goriškega Slovenca“.

Vsakovrstno MILO

in vsako množino na debelo se prodaja od 3 lir naprej za ducat v

Zalogi G. PRIMAS

Gorica, Ulica Teatro 18

ANTON PERTOT

GORICA — Ulica Municipio 4 — GORICA
Filjalka ulica Teatro 18

: : : : PRODAJALNA : : : :
s papirjem, črtanjem in knjigovezjem
Sprejema tudi izdelovanje fotografičnih slik,
klišejev in druga slična dela.

! BAZAR !

Na Verdijem tekališču
Corso Giuseppe Verdi 13

Se nahaja bogata zaloga galanterij, papirja, dišav, toaletnega mila, steklenin, glinastih posod in posebno bogata izbira razglednic in časnikov.

Prodaja se vse na drobno in na debelo
Edina zaloga papirja „Abadie“

S cenami ne more nihče konkurirati.

Leopold Zakraisek

SIGON JOSIP

Gorica, Ulica Rastello 8

Velika zaloga vsakovrstnih ur, verižic in zlatenin

Najnižje cene

Borovaz & Colledani

GORICA, Riva Castello št. 4

Zaloga manufakturnega blaga na debelo

ZMERNE CENE

GENTILLI & ROSSATI

tvrdka za stavbeni
materijal v Gorici

Zastopstvo ima **ALOJZ SLAMIČ**

Bogata zaloga vsakovrstnega
stavbenega materiala

Med tem tudi Cement Portland